

Asia: VN/32556/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lausunto

5 b § Jätteeksi luokittelun päätyminen

-

137 § Muutoksenhaku

-

143 b § Tiedonsaantioikeus jätehuollon rekistereistä, tuottajarekisteristä, uusiomateriaalirekisteristä ja jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustasta

-

147 a § Sivutuotteeksi luokittelua ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva päätös

Sivutuote- tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva päätös tulisi olla materiaalikohtainen - ei hakijakohtainen - siten, että jos jonkin toimijan käsittelemä ja muutoksen haun kohteena oleva materiaali on ominaisuuksiltaan samanlainen, kuin ensimmäistä kertaa haettua ja myönnettyä päätöstä koskeva materiaali (riippumatta hakijasta), erillistä toimijakohtaista päätöstä ei tarvittaisi.

147 b § Hakemus sivutuotteeksi luokitteluun tai jätteeksi luokittelun päättymiseksi

Esitetty muutos on merkittävä parannus nykytilaan, koska sivutuote ja EEJ-stauksen muutokset tultaisiin käsittelemään ympäristöluvasta erillään. Edelleen stauksen muuttaminen on perusteltua irroittaa ympäristölupamenettelystä ja siirtää se asiantuntijapohjaiseksi päätökseksi jätelainsäädäntöön pohjautuen. Asiantuntijavetoisuus mahdollistaa päätöksen tekemisen asiaan aineen ominaisuuksiin eikä laaja-alaisesti ympäristö- ja terveysvaikutuksiin perustuen. Edelleen käsittelyn siirtäminen erilliseen lupa- ja valvontavirastoon helpottanee myös ympäristölupaviranomaisen työtaakkaa ja nopeuttaa ympäristöalupien käsittelyä.

147 c § Päätösharkinta ja päätöksen sisältö

-

147 d § Tuotteen vaatimuksenmukaisuuden varmistaminen

-

147 e § Päätöksen muuttaminen

-

147 f § Päätöksen peruuttaminen

-

147 g § Päätöksen suhde myöhempään sääntelyyn

-

147 h § Valitusoikeus sivutuotetta tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevassa asiassa

-

147 i § Uusiomateriaalirekisteri

-

47 b § Sivutuotteeksi luokittelemista tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan asian ratkaiseminen jätelain mukaisessa menettelyssä

-

Muuta huomioitavaa

Esitetyt jätelain ja ympäristölain muutokset ovat merkittävä askel kiertotalouden edistämässä. Ne eivät kuitenkaan kohdistu yhteen keskeisistä haasteista eli jätteen määritelmään. Muutoksen jälkeenkin materiaalit ovat jätelain mukaisesti joko jätettä tai ei-jätettä - ei mitään siltä väliltä. Tästä seuraava jätestatus muodostaa itsenäisen sääntelytaakan uusiomateriaaleille ja vaikeuttaa usein materiaalin hyödyntämistä, vaikkakin jätestauksen muuttamista yksinkertaistettaisiin esitetyillä lakimuutoksilla. Mikäli käytöstäpoistettavan aineen tai esineen edelleen hyödyntäminen tai siihen liittyvät hyödyntämistoimet (kierrätys / materiaalien talteenotto) rajattaisiin jätteen määritelmän ulkopuolelle esim. muuttamalla määritelmä: "'jätteellä' [tarkoitetaan] mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija hyödyntämistoimien jälkeen pois-taa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen pois-tamaan käytöstä", helpottuisi kierrätys ja kiertotalous merkittävästi nykytilaan verrattuna. Jätettä olisi siten joko kierrättämistä tai hyödyntämistä kelpottomat aineet tai esineet taikka niiden kierrättämisestä jäljelle jäänyt ja hyödyntämiskelvoton osuus lähtömateriaalista. On kuitenkin selvää, että pelkästään kansallisella päätöksellä määritelmä ei voida muuttaa, mutta koska kiertotalous keskeisessä asemassa EU:n politiikoissa, muutos tulisi lähteä liikkeelle unionin lainsäädännöstä.

Ryymän Risto

